

УДК 007 : 304 : 070

Єськова К.В.¹

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ ДЛЯ ДОШКІЛЬНЯТ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Одним із базових принципів Нової української школи є уявлення про безперервність освіти. Це означає, що процес виховання, навчання та формування особистості починається відразу від народження і триває пожиттєво. Водночас держава визнає, що базовими етапами фізичного, психічного та соціального становлення особистості дитини є вік немовляти (до року), ранній вік (1–3 роки), передшкільний вік (3–6/7 років). Саме тому дошкільна освіта є обов'язковою первинною складовою частиною системи безперервної освіти в Україні – сукупності навчально-виховних закладів, призначених для цілеспрямованого навчання і виховання. Держава при цьому визнає пріоритетність дошкільної освіти та забезпечує умови для її здобуття.

Сучасна дитина-дошкільня більшість часу перебуває під впливом ЗМІ, що неухильно позначається на її індивідуальному розвитку і соціальному становленні. Це дає підстави визнати найвпливовішим фактором соціалізації дошкільника засоби масової інформації, що здійснюють інформаційне забезпечення багатьох сфер його життєдіяльності і впливають на індивідуальний розвиток дитини.

Соціальний розвиток дитини-дошкільника в контексті впливу ЗМІ здійснюється за двома взаємопов'язаними лініями. З одного боку, суспільство завдяки поширенню ЗМІ надає зростаючій особистості інформацію у вигляді певних стереотипів поведінки. Через інформацію, що надається у ЗМІ, дитина поступово оволодіває суспільним досвідом (здобуває знання, уміння, формує особистісні потреби, здібності, почуття), відповідно до власного досвіду і розуміння їх розширює та систематизує. З іншого боку, дитина не лише усвідомлює, а й реалізує себе як суб'єкт широкого кола суспільних взаємин. ЗМІ надають дитині дошкільного віку не тільки інформацію, а й практичні наочні зразки певного стилю життя і поведінки.

Сьогодні в Україні існує широкий спектр журналів для дошкільнят, які є альтернативою для урізноманітнення читацького раціону, а також розширення інтересів та світогляду дитини: «Мамине сонечко», «Пізнайко», «Колобочок», «Равлик», «Ангелятко», «Джміль», «Вінні та його друзі», «Ухмалюк» та інші.

Основне призначення дитячих журналів – формувати у дитини осмислене ставлення до оточуючого світу, розвивати естетичний смак і допитливість, орієнтувати дитину на повагу до людини і загальнолюдських цінностей. Відповідно, метою таких видань є організація якісного дозвілля та розвиток дошкільняти.

Контент дитячих журналів залежить від вікової аудиторії видань, це можуть бути:

- поради та ідеї для розвитку малечі, ігри зі звуконаслідуваннями, забавлянки, потішки, віршики-руханки, пальчикові ігри, ігри-масажі для розвитку дрібної моторики рук, загадки, історії про казкових героїв («Мамине сонечко», «Вінні та його друзі», «УХмалюк» (для дітей від 1 до 3 років));

- вправи, ігри та завдання для розвитку уваги, творчості, уваги, логічного мислення й мовлення; іграшки-саморобки; вправи для розвитку моторики рук, щоб підготувати руки до письма; веселі ігри; яскраві аплікацій-логічні ігри; казки з героями для лялькового театру; завдання та розвивальні плакати з доклеяками; розмальовки, герої яких «оживають» за допомогою спеціальної програми на телефоні чи планшеті («Мамине сонечко» (для дітей від 2 до 5 років));

- оповідання, казки, розвивальні завдання, пізнавальні факти про навколишній світ, перші англійські слова, тренувальні вправи з розвитку мовлення, виховання у грі, великі розфарбовки, віршики, загадки, скоромовки до свят, методичні поради для батьків («Пізнайко» (від 2 до 6 років));

- наліпки для розвивальних завдань та розваг; завдання для вивчення англійської мови; наліпки з літерами абетки; шнурівки, щоб дитячі пальчики були вправними; математичні ігри для малюка та його братиків-сестричок; кумедні пальчикові іграшки; творча майстерня, де діти разом з батьками можуть створити справжні картини із ниток, крупів, тканини та іншого незвичного матеріалу; пізнавальні сторінки, які розкажуть дитині про навколишній світ; розмальовки («Равлик» (від 3 років)).

Окрім спрямованості на розвиток і розвагу дітей, журнали для дошкільнят мають на меті й прищепити дошкільнятам любов до читання («Ангелятко» (для дітей від 2 до 7 років)). У виданні публікуються якісні літературні тексти, а також пізнавальні оповідання та інтелектуальні завдання, що дають знання про навколишній світ, розвивають логічне мислення, спостережливість, кмітливість.

Сучасні дитячі журнали прагнуть до інтерактивності. Наприклад, до кожного випуску журналу «Джміль» розробляються інтерактивні пізнавальні презентації, що містять дидактичні посібники, мультимедійні розвивальні ігри, серії малюнків морально-етичної тематики, сюжетні дидактичні картини та репродукції творів художників (з можливістю збільшувати окремі фрагменти та показувати їх у довільній послідовності).

Видавці журналів враховують вікові фізіологічні особливості розвитку своїх читачів: використовують для друку якісний цупкий папір, безпечні фарби, наповнюють сторінки яскравими ілюстраціями, адже зовнішній вигляд журналу, його кольорове рішення та використання ілюстрацій – чи не найважливіший чинник у виборі на користь того чи іншого дитячого видання.

Головне завдання дитячого журналу і його редакції – бути керівниками дітей, їх товаришами і співбесідниками в кращому сенсі слова. Соціалізація юного покоління – найважливіша функція дитячого журналу в суспільстві по сьогоднішній день. Читаючи періодично «свій» журнал, що освітлює все, що так або інакше пов'язано з їх переживаннями, діти відчують, що їх внутрішній світ не самотній і не стоїть відокремлено. Тому в дитячому журналі важливі не стільки самі факти і висновки, скільки барвистість цих фактів та яскравість образів.

Таким чином, можна стверджувати, що ринок дитячої періодики в Україні достатньо насичений і динамічний. Дитячі журнали відповідають вимогам часу, мають цікаве різноманітне наповнення та якісну поліграфію. У процесі соціалізації дитячі видання сприяють пізнанню дітьми довкілля, розвитку моральних почуттів, формуванню соціально схвалюваних якостей, ідеалів, збагачують соціальний і предметний світ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Концепція Нової української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Давидченко Т. Структурно-функціональні особливості преси для дітей періоду незалежності України: автореф. дис. ... канд. наук. із соц. комунікацій: 27.00.01. Київ, 2008. 15с. URL: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/351272.html>.